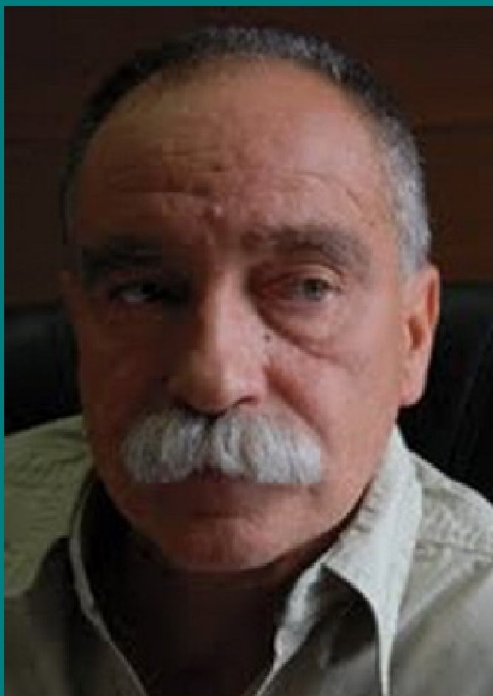

Суштина поетике

КЊИЖЕВНИ ЧАСОПИС

Број 2 Година I Јануар/фебруар/ 2014 Излази месечно 10. 02. 2014.

Живе легенде

Глушци

Суштина поетике|часопис

Главни и одговорни уредник:
Анђелко Заблаћански

Сарадници:
Мирјана Дурутовић Мозетић
Зорица Савић
Ђуро Маричић
Енеа Хотић

Технички уредник:
Анђелко Заблаћански

Лектор и коректор:
Јелена Глишић

Контакт:
poetryaz@hotmail.com

Издавач:
Анђелко Заблаћански
Глушци

Излази месечно

ISSN 2334-9417 (Online)
Суштина поетике|часопис
(2013)

Први број је изашао
23. новембра 2013. године

Уводна реч

Када је први број часописа Суштина поезике доживео своје интернет издање, био сам скептичан како ће и да ли ће бити опажен и прихваћен. Чак сам на насловној страни поставио бројач јединствених посета дајући себи и часопису норму да ако га за три месеца посети триста читалаца, радићемо и други број. Зачудо, а на моју радост, часопис је ту норму испунио за мало више од пола месеца. Значи, морам одржати обећање дато самом себи, па сам решио часопису приступити сасвим озбиљно. Одмах сам код НБС затражио ISSN и добио потврду да је часопис убележен у регистар за електронска издања (ISSN 2334-9417 (Online)). Такође сам решио и проблеме интернет постављања и часопису добавио домен какав му и доликује (www.knjizevnicasopis.com).

У погледу садржаја часопис неће одступити од почетне замисли, наравно не у сваком броју истоветан по темама и рубрикама

Такође, мишеља сам да би и динамику излагања требало мењати на месно издање, али да бих успео у томе потребно је више ваших радова из области есејистике, књижевне критике, сатиричне и кратке прозе, и наравно највише поезије.

Уредник

ПОБЕДНИЧКА ПРИЧА НА СВЕТСАВСКОМ КОНКУРСУ
ШАБАЧКЕ ГИМНАЗИЈЕ 2014.

МОРЕ, САН

Осећам слане пољупце на кожи која вришти. Пливам у тамној утроби постања, препуштам тело меком инструменталу таласа. И Она се појављује у том сну, сваке вечери, саздана од шећера. Посматра ме са обале, а ја не смем да је зовем да ми се придружи. Сама помисао да се то дивно, бело, извајано тело раствара преда мном у агонији немоћи, чини ме одлучнијим у томе да је не зовнем.

Када се уморим од пливања, подигнем главу из воде и гледам у околне планине, снажне и сурове, или се загледам ка пучини. Та спознаја бесконачности, макар у виду визуелне варке хоризонта, чини ме безначајним, и онда скренем поглед ка Њој. Отпорна на сунце, лежи на обали и посматра ме својим уснама. Не смем да је пољубим, јер знам да би то оставило ненадокнадиву празнину на њеном образу, у њеној коси, на њеној шећерној пути. И ми се, тако, платонски волимо.

Вечерас се први пут није појавила. Сунце залази и разлива се по мојој души као меланхолични, сетни ноктурно. Љубичаста. Наранџаста. Црвена.

Али - где је отишла, то ме изједа као со, као тишина. Као проклетство што не смем ни да је додирнем, а да је не уништим. Нисам је пронашао...

Нисам је пронашао! Четвороношке, отпузао сам до литице. Далеко испод, таласи бучно и страсно милују приобалне стене. Скок траје кратко, попут куцања

једног слова на писаћој машини. Последње што видим је трептај светионика, и следећег тренутка сам у води.

Море око мене је слатко.

Марко Мозетић

Умјетнички и васпитни утицај Андрићевих дјела на ученике у основној школи

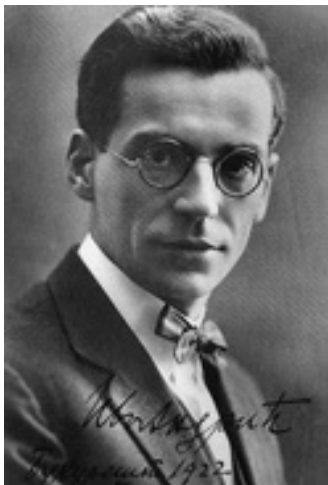
„Живот је несхватљиво чудо јер се непрестано троши и осипа, а ипак траје и стоји чврсто као на Дрини ћуприја“. Ова Андрићева мисао увијек подстиче на размишљање, не само нас, одрасле људе, већ и дјецу која се са његовим текстовима срећу у току свог школовања још од основне школе. Прилика је то за наставнике српског језика да се запитају какав васпитни утицај имају дјела Иве Андрића на ученике којима предају. Но, прије свега треба се осврнути на њихову умјетничку вриједност која је неоспорна. У шестом разреду ученици се срећу са Андрићевим лирским записом „Мостови“. Све оно што су и чули од родитеља и околине, која у Андрићу види непресушни извор мудрости, кроз овај текст ученици могу и да потврде. Мост као симбол повезивања, мост као симбол људске потребе да пружимо руку један другоме, мост као танана фина пређа између свих оних који се душом препознају, јер она је доступна свима који умију да у овим на махове тешким временима загрле једни друге свиме што се голим оком не види, а осјећа се итекако, дамарима, погледима и чврстим стиском руке што помоћ тражи. Корачање Андрићевим друмом се наставља кроз приповијетку „Аска и вук“. Умјетност је непоколебљива и у Аскином плесу постаје

свевременска. Њена преданост шаље поруку и ученицима и наставницима да треба свакодневно да препознајемо оно добро у ова вучја времена. Нека школски дани и све оно што заједно пролазимо и радимо буде налик чувеном Аскином плесу којим је припитомила противника. Слиједе приповијетке „Прича о кмету Симану“ и „Коса“. О љепоти и јасном изразу Иве Андрића говорили су многи, оно што је задатак наставника је да ученицима демистификујемо његову реченицу, да они, читајући његова дјела, богате свој рјечник и сходно томе буду описмењени на прави начин. Међутим, значењска улога приповиједака и текстова нашег нобеловца са којима се срећу ученици у свом деветогодишњем школовању је пресудна. Истрајност Симанова који је непоколебљив да се избори за правду јесте вриједна пажње, баш као и сугестија да борци за правду у погрешним временима нису увијек осуђени на успјех, бар не тад када ту борбу воде. Њихов напор је удјенут у вјечност и свакако представља допринос оној крилатици да је правда спора, али достижна. Ту се види и сличност са приповијеткама и јунацима Петра Кочића, те се у вишим разредима та веза треба и успоставити у поређењима ликова и ситуација. Приповијетке Иве Андрића о дјеци су значајне јер пружају могућност да се ученици поистовјете са јунацима, дјечацима који пролазе кроз сличне ситуације баш као и они. Књижевно дјело има своју вриједност само ако ученици могу да препознају нешто за себе, било да се поистовјете, било да виде да јунаци који се појављују и немају сличности са њима самима и кад могу те своје ставове да искажу на часу поштујући ставове других који се можда и разликују. Нисте ни свјесни колико тога и наставници науче од

својих ученика у таквим разговорима. У томе јесте љепота умјетности, јер она није једносмјерна улица. Нисмо принуђени да будемо истомишљеници, али смо дужни да поштујемо ставове других кроз развијање критичког мишљења у разреду. Морам рећи да су ученици деветог разреда обиљежили годишњицу рођења Иве Андрића деветог октобра

тако што су израдили пано, заједнички пано, који се допуњава његовим мислима сваки дан. Одабрали су цитате Иве Андрића који су им се највише свидјели и писали су саставе на ту тему у оквиру првог школског писменог задатка. Резултати су ту. Андрићеве цитате су схваћени на начин сваког од њих. Мислим да је то највиша степенца разговора о Андрићу у основној школи. Када ученици у цитатима Иве

Андрића пронађу ситуације из свог живота и проговоре о њима кроз призму Андрићевих ријечи, то је велики успјех. Наставник је ту да буде као знак поред пута, да подстиче ученике да што боље „истешу“ своје мисли, а самим тим употријебе и одговарајуће ријечи да искажу своја осјећања, запажања. Констатација једног дјечака да ће се он борити да дођу времена да паметни људи попут његовог дједа проговоре, да будала зашуте, сиромашан се обогати, а фукара нестане, јесте можда

и преоштра, али говори о томе да је Андрићева мисао : „ Дођу тако времена када памет зашутити, будала проговори, а фукара се обогати“, схваћена како треба. У временима која су онаква какви су и људи у њима, тешко је говорити о моралу и истини као највишим идеалима, али је могуће. „Истина је по средини срца“, рекао је Иво Андрић и управо та његова, не баш толико употребљавана мисао била је мото и циљ коме стријемимо. Сама чињеница да су ученици показали да могу правилно да протумаче ове ријечи нашег нобеловца, представља велики успјех. Кажу да знају да је стварност прилично сурова и да је истина нешто чега нема довољно, но, спремни су да послушају своја срца и срца људи око себе и да тако дођу до спознаје правих вриједности. Ученици су дорасли да тумаче Андрићеве мудре мисли. Нека им ова прича о Андрићу коју ће понијети у живот из основне школе буде свјетлост у данима који долазе. Шта више пожељети од тога!

Пише: Енеа Хотић, професор српског језика

Иво Андрић

Аска и вук

Ово се десило у овчијем свету на Стрмим Ливадама. Кад је Аја, крупна овца тешког руна и округлих очију, ојагњила своје прво јагње, оно је изгледало као и сва остала новорођенчади шака влажне вуне која почиње да кмечи. Било је женско. И било је сироче, јер је Аја управо тих дана изгубила мужа кога је много волела. То дете мајка је назвала Аска, налазећи да је то врло пристало име за будућу овцу-лепотицу.

Првих дана јагње је ишло за мајком, као и сва остала јагњад, али чим је стало да трчи на својим још крутим и необично издуженим ножицама, и да пасе самостално, одмах је почело да показује своју ћуд. Није се држало мајчина скута, није слушало њена дозивања ни куцање звона на овну претходнику, него је волело да лута путевима које је само налазило, да тражи одвојену пашу на удаљеним местима.

Мајка је опомињала своје иначе добро и лепо и паметно дете, обасипала га саветима и прекорима и предочавала му све опасности таквог владања у крају као што је њихов, где има увек понеки лукав и крволочан вук, коме чобани ништа не могу и који коље овце и њихову јагњад, нарочито кад се одвоје и залутају. Стрепела је Аја, и често се питала у кога се уметнуло ово њено дете, и то женско, да је овако својеглаво и немирно. На кога је да је, тек то шиљеже – тако у овчијем свету називају шипарице и дечаке –

било је велика брига материна. У школи, Аска је прилично учила и доста добро напредовала. Али кад год би мајка отишла да се распита за њене оцене и владање, учитељица је одговарала да је дете даровито и могло би да буде први ђак, само да није тако живо и расејано. Једино из фискултуре имало је стално одличну оцену.

Једног дана, кад је завршила са добрим успехом разред, Аска је стала пред мајку и изјавила да жели да учи балетску школу. Мајка се најпре одлучно одупрла. Наводила је многе разлоге, све један убедљивији од другог. Доказивала је да нико у њиховој породици није био друго до мирна овца домаћица. Уметност је, говорила је мајка, несигуран позив који нит храни нит брани оног ко му се ода. Пут уметности уопште је неизванстан, варљив и тежак, а игра је понајтежа и најварљивија од свих уметности, чак озлоглашена и опасна ствар. Тим путем није пошла ниједна овчица из добре куће. И све тако. – Шта ће, најпоследне, казати цео овај наш овчији свет кад чује да је моја кћерка пошла управо тим путем?

Тако је одговарала Аску њена брижна и добронамерна мајка. Али познавајући нарав своје кћери, унапред је знала да се њеној жељи неће моћи дуго одупирати. И попустила је. Уписала је малу у овчију балетску школу, надајући се да ће тако можда донекле укротити њен урођени немир, иако су и овце и овнови из стада у већини осуђивали ту мајчину одлуку.

Не би се могло рећи да је Аја била равнодушна према замеркама и оговарањима оваца и овнова у

тору и на паши, али мајка воли своје дете толико да уз њега заволи и оне његове особине које не одобрава у души. Мало-помало, мирила се овца-мајка са ћеркином жељом и почињала друкчије да гледа на ствар. Она се питала шта, на крају крајева, може бити ружно у уметности? А игра је најплеменитија од свих вештина, једина код које се служимо искључиво својим рођеним телом.

То мирење јој је било утолико лакше што је мала Аска заиста показивала много дара и воље за игру, и видно напредовала. А уз то, девојчица је била чедна и безазлена како се само пожелети може. Али своје чудне и опасне навике да лута далеко од овчијих пашњака и пландишта није могла да се ослободи никада. И једног дана десило се оно чега се Аја увек прибојавала.

Аска је са одличним успехом завршила прву годину балетске школе и управо је требало да почне другу. Био је почетак јесени са још јаким сунцем, које неприметно почиње да бледи, и топлим кратким кишамма од којих се ствара радосна дуга изнад влажних и обасјаних предела. Аска је тога дана била нарочито ведра и живахна – и расејана. Занесена свежином дана и лепотом сочне траве, зашла је мало-помало све до ивице удаљене букове шуме, па чак и у њу. Ту је трава била, како се Аски чинило, нарочито сочна и што дубље у шуму, све сочнија.

У шуми је било још млечне магле која се, као остатак неке чудне ноћне игре, повлачила пред

сунцем. Бело и светло и тихо. Слаба видљивост и потпуна тишина стварале су зачаран предео у ком простор и даљина нису имали мере и у ком је време губило своје значење.

Аска је њушила старе нагнуте букве обрасле маховином која опија као прича о необичном доживљају, претрчавала светле зелене чистине, и чинило јој се да причи нема краја ни необичним доживљајима броја. И кад је била на једној од таквих чистина – нашла се одједном лице у лице са страшним вуком. Искусан, стар и дрзак, он се био привукао све до тих крајева у које иначе вукови у то доба године не силазе. Његово олињало крзно, зеленкасто и смеђе, омогућило му је да се изједначи са јесењим буквама и травом која почиње да вене.

Дивни предео, који је опијао и заносио Аску, дигао се одједном као танка и варљива завеса, а пред њом је стајао вук ужагрених очију, подвијена репа и као на смех малко искежених зуба, страшнији од свих мајчиних опомена. Крв се у Аски следила и ножице су под њом одрвенеле. Присећала се да треба да дозове своје, и отварала је уста, али гласа није било. Али смрт је пред њом била, невидљива а једина и свугдашња, грозна и невероватна у својој грозоти. Вук је направио полукруг око своје непомичне жртве, полагањим, меким ходом који претходи скоку. Изгледало је да са неверицом, уколико вукови познају неверицу, посматра шиљеже и да се са сумњом, јер за сумњу су вукови способни, и са страхом од замке пита како је овако младо, бело и лепо, могло залутати чак овамо и доћи му тако рећи под зуб.

За жртву то су били неочекивани чудни тренуци, негде између самртног ужаса, у ком је већ била потонула, и незамишљене, кржаве и коначне чињенице која се крије иза речи – смрт. То је већ премрлој Аски остављало нешто мало времена и тамо где је мислила да га више нема и не може бити, али тако мало да је то једва личило на време. То јој је дало и снаге за покрет, али то није био покрет одбране, јер за њега није била способна. Последњи покрет могао је бити само – игра.

Тешко, као у мучном сну, девојчица је учинила први покрет, један од оних покрета који се вежбају уз "штанглу" и који још и не личе на игру. Одмах за тим је извела други, па трећи. Били су то скромни, убоги покрети на смрт осуђеног тела, али довољни да за који тренутак зауставе изненађеног вука. И кад је једном почела, Аска их је низала један за другим, са ужасним осећањем да не сме стати, јер ако између једног и другог покрета буде само секунд размака, смрт може ући кроз ту пукотину. Изводила је "корак", оним редом којим их је учила у школи и као да чује оштри глас своје учитељице: "Један – и – два! Један – и – два – и – три!"

Тако је ишло све редом. Све што је у току прве године могла да научи. Покрети су кратки, брзи, и не могу да испуне време што стоји непомично као празнина из које стално прети смрт. Прешла је и на фигуре које се у школи изводе без ослона, на средини сале. Али ту су њено знање и њене снаге били ограничени. Правилно и потпуно умела је да изведе

две-три фигуре. И она их је изводила грозничаво. Једна, па друга, па трећа. И ту је био отприлике крај њеног знања и вештине. Морала је да понавља покрете, а бојала се да понављањем не изгубе од своје снаге и привлачности. И узалуд је настојала да се сети још нечега што би могла да изведе и чиме би затрпала понор који је чека на крају игре. Време пролази, вук још гледа и чека, али већ почиње да се приближава, а пред њом су немилосрдно затворена сва даља знања класичне игре, и глас учитељице постаје све тиши, губи се негде потпуно. Добро је послужило њено знање, али сад је и њему дошао крај. Знање изневерило, школа не уме ништа више да јој каже, а ваља живети и, да би се живело, – играти.

И Аска је кренула у игру изнад школа и познатих правила, мимо свега што се учи и зна.

Ко зна да ли је свет овај, откад постоји, видео оно што је тога дана видела скромна и безимена шума изнад Стрмих Ливада.

Преко зелених чистина, преко уских пролаза, између сивих и тешких букових дрвета, по глатком и смеђем ћилиму од лишћа које се годинама слаже једно на друго, играла је овчица Аска, чиста, танка, ни још овца ни више јагње, а лака и покретна као бела врбова маца коју носи ветар, сивкаста кад би ушла у прамен танке магле а светла, као изнутра обасјана, кад би се нашла на чистини преливеној сунцем. А за њом је, нечујним корацама и не одвајајући поглед, од ње, ишао матори курјак дугогодишњи и невидљиви крвник њеног стада.

Лукави, хладни и пословично опрезни вук, коме ни људи ни животиње нису могли ништа, био је најпре изненађен. То изненађење претварало се све више у чуђење и чудну, неодољиву радозналост. Испрва се присећао ко је и шта је, где се налази и шта треба да ради, и само је говорио сам себи: "Да се прво нагледам овог чуда невиђеног. Тако ћу од овог чудног шиљежета имати не само крв и месо него и његову необичну, смешну, луду и лудо забавну игру, какву курјачке очи још нису виделе. А његова крв и месо никад ми не гину, јер га могу оборити и заклати кад год хоћу, и учинићу то, али тек на свршетку игре, кад видим цело чудо докраја."

Мислећи то, вук је ишао за овчицом, застајкујући кад она застане и опружајући корак кад она убрза ритам игре.

Аска није мислила ништа. Само је из овог малог тела, које је било саткано од чистих сокова животне радости а осуђено на неминовну и непосредну смрт, извлачила неочекивану снагу и невероватну вештину и разноликост покрета. Знала је само једно: да живи и да ће живети док игра, и што боље игра. И играла је. То није више била игра, него чудо.

Тако се – ново чудо! – и вуково чуђење претварало све више у дивљење, ствар потпуно непознату у вучијем роду, јер кад би вукови могли да се ичем на свету диве, они не би били оно што су. А то непознато осећање дивљења обезнанило је вука

толико да га је ова изгубљена овчица, мртва од страха од смрти, вукла за собом као да га води на невидљивој али чврстој узици, везаној за невидљиву алку која му је протурена кроз њушку.

Идући тако месечарски, не гледајући где стаје и не дајући себи више рачуна о правцу у ком иде, вук је једнако понављао сам у себи: "Крв и месо овог шиљежета никад ми не гину. Могу да га рашчеречим у сваком тренутку, кад ми се прохте. Него, да се нагледам чуда. Да видим још овај покрет, па још овај..."

И све тако, још овај, па још овај, а сваки је био заиста нов и узбудљив и обећавао идући, још узбудљивији. Промицале су, једна за другом, шумске чистине и сумрачни влажни ходници испод букава, застрти сувим лишћем.

Сто живота осећала је сада у себи мала Аска, а све њихове снаге употребила је да продужи један једини, свој живот, који је била већ прегорела.

Ми и не знамо колике снаге и какве све могућности крије у себи свако живо створење. И не слутимо шта све умемо. Будемо и прођемо, а не сазнамо шта смо све могли бити и учинити. То се открива само у великим и изузетним тренуцима као што су ови у којима Аска игра игру за свој већ изгубљени живот. Њено тело се више није замарало, а њена игра је сама из себе стварала нове снаге за нову игру. И Аска је играла. Изводила је све нове и нове фигуре, какве не познаје школа ниједног учитеља балета.

Кад би јој се учинило да се вук прибира и присећа ко је и шта је, онда је појачавала брзину и смелост своје игре. Изводила је преко оборених дебала необичне скокове, који су вука нагонили на смех и на ново дивљење и изазивали у њему жељу да се понове. Скакала је на поваљене букве и на оном јастучићу од маховине која их покрива, стојећи само на стражњим ногама, правила од себе белу, веселу чигру која заслепљује очи гледаоца. Затим би усправљена, само на предњим ногама, претрчала ситним и све бржим корацима неку равну и још зелену површину међу дрветима. Кад би наишла на отворену стрмину, спустила би се стрмоглаве, опонашајући смелу скијашицу, низ стазу од глатког сувог лишћа, али тако брзо као кад неко палцем превуче бриљантан "глисандо" преко клавијатуре: фууу-ит! А вук би се сашуљао за њом што брже може, само да не изгуби из вида ништа од игре. Још увек је понављао у себи да му, пре или после, крв и месо овог шиљежета не гину никад, само да види потпуно и до краја његову игру, али је то понављао сваки пут све краће и слабије, јер је у њему све више места заузимала игра и потискивала све остало.

А ни време ни дужину пута нису мерили ни вук ни Аска. Она је живела а он је уживао. Кад су чули болни мекет овце Аје и разабрали узнемиреност која је ишла од стада до стада, чобани су изабрали између себе двојицу млађих и смелијих и послали их у шуму да потраже изгубљено непослушно шиљеже. Један од њих је имао само дренову тољагу, али добру, а други је носио о рамену пушку, ако се тако може назвати

оно нешто гараве каписларе. То је била славна старудија, јер се причало да је његов отац убио из ње, на самој огради свога тора, изгладнела вука. А и то, као све што се прича, ко зна како је било, и да ли је било или није. Свакако, то је било једино парче ватреног оружја на Стрмим Ливадама, и оно је служило више да подигне храброст и самопоуздање код чобана, него што је било стварно опасно за вукове.

Дошли су до ивице шуме и ту су мало оклевали, питајући се у ком правцу да крену. Јер у шуми има хиљаду улаза, а ко ће сагледати невидљиве трагове јагњећих папака. Пошли су по трагу зелене траве и добре паше, као најсигурнијем. Срећа их је послужила. Тек што су ушли мало дубље у шуму и испели се на малу узвисину, угледали су у дубини испред себе чудан приказ. Стали су и притајили се. Кроз дубок отвор у грању могли су непримећени да виде: у смелим а правилним пируетама овчица Аска прелази зелену чистину, а за њом, на одстојању од неколико корака, клипше крупни олињали вук, и оборене њушке, сав у погледу, повлађује репом.

Неколико тренутака чобани су стајали као скамењени од чуда, али онда су се прибрали. Кад је Аска дошла до првих дрвета и ту нагло променила облик и ритам игре, а вук се налазио још на чистини, окренут гледаоцима бочно, старији чобанин је скинуо пушку, нанишанио и опалио. Одјекнула је шума и полетело суво лишће са ретким, уплашеним птицама. На окрајку чистине десила се неочекивана ствар. Из свог прекинутог покрета, као птица погођена у лету, пала је – Аска, а вук је као зелена сенка клиснуо у

шуму. Чобани су стрчали и на равном месту нашли онесвешћену Аску.

Никакве повреде није било на њој, али је лежала у шумској трави као мртва. Иза вука је остао крвав траг. Старији чобанин је напунио пушку, а млади је прихватио своју тољагу са обе руке, и тако су кренули за крвавим трагом. Ишли су споро и опрезно. Али није им требало много ићи. Рањени вук је имао санге да бежи свега стотинак корака, док му је рана била још врућа, а онда се срушио у једном честару. Стражњи део тела био му је одузет, али је предњим ногама копао земљу, измахивао главом и кезио зубе. Лако су га дотукли. Сунце је било тек прошло половину неба кад су се чобани вратили. Силазили су загаситим пашњацима, између стада и торова. Млађи је везао курјака својом тканицом за стражње ноге и лако вукао низа страну његову крваву и издужену телесину. А старији је носио бело шиљеже. Пребацио га је, по чобанском обичају, себи преко врата. Аскина лепа глава висила му је, као мртва, низ лево раме. Велика је била радост на Стрмим Ливадама. Било је честитања, граје и певања, и прекора и суза и поцикивања и веселог блејања без краја и конца.

Аска је дошла себи. Прибирала се споро, лежећи у трави непомићна и скопнела, више слична баченом руну него живој овци. Није осећала на себи здрава мишића ни жилице која није болела. Око ње је, сузна и пресрећна, ужурбано трчала њена мајка и купиле се овце и овнови као на чудо. Аска је дуго

боловала и споро се опорављала од страшног доживљаја, али су њена младост и воља за животом, мајчина добра нега, и опште саучешће свих становника Стрмих Ливада најпосле савладали болест. И Аска је оздравила и постала послушна ћерка и добра ученица, а с временом и првакиња балета на Стрмим Ливадама.

По свету се писало и причало и певало о том како је овчица Аска надиграла и преварила страшног вука. Аска сама није никад говорила о свом сусрету са звером ни о својој игри у шуми. Јер, о највећим и најтежим стварима свога живота нико не воли да говори. Тек кад је прошло неколико година и кад је у себи преболела своје тешко искуство, Аска је по својој замисли поставила чувени балет, који су критичари и публика називали "Игра са смрћу", а који је Аска увек називала "Игра за живот".

После је живела дуго и срећно, постала играчица светског гласа, и умрла у дубокој старости. И данас, после толико година, игра се тај њен чувени балет у ком уметност и воља за отпором побеђују свако зло, па и саму смрт.

Заборањени српски песници

Светислав Стефановић

Светислав Стефановић, рођен је 1. новембар 1877. године у Новом Саду. По професији био је лекар, оснивач је Катедре за патологију. Бавио се писањем и био је песник, критичар, преводилац, есејиста и драмски писац. Био је модерниста и авангардиста. У својим есејима и критикама бранио је Дисово песништво, а у међуратном периоду брани модернистичко песништво, Био је пријатељ Лазе Костића, Диса, Тодора Манојловића, Винавера, Црњанског, Дучића... Оптужен је као клеветник совјетских власти, мада су каснија истраживања потврдила његово сведочење. Оптужен је и као саветодавац у прогону књижевника за време рата, али у оптужници нису наведени докази који би поткрепили овакве тврдње. Замерало му се и то што је 1937. године превео Мусолинијеву књигу *О корпоративној држави*. Стрелан је као непријатељ народа и ратни злочинац у новембру 1944. године, Поступак за политичку рехабилитацију покренут је 2008. на основу захтева који је мр Тамара Грујућ упутила Окружном суду у Београду.

[Извор "Политика"](#)

МУЗИЧКЕ ВИЗИЈЕ

Јецају и струје месечеви зраци;
Ко сребрна харфа месечина свира;
Пливају и тону маглени облаци,
Ко акорди пуни кроз царство етира.

Трепте тихе воде, и с чежњом дубина
Упијају у се звукове што жедне,
Дршћући ко круне воденога крина,
Под дојмом блаженства мистерије једне.

Расклапљу се у сну очаране шкољке;
Издишу површјем, ко од злата пена –
И с немоћи тихом једва слатке бољке
- Дршће месечина звуцима Шопена.

ПОТОМАК

Ја сам потомак тих бунтовних раса,
што их живот пљачка, што их небо куне,
што пуне гробља у којима труне
сва патња људска незнана без гласа.

Често у болу без утехе спаса
у тупој ноћи изненада ми суне
и на душу ко тешки облак груне,
громовит тресак бескрајних таласа.

Крик мученика, жртава, робова,
нечувен тутањ безбројних гробова
што мазду траже од небеса злобних!

И пламен сукће с гломача страхобних,
док гле, спреам њега покољења газе
косовском крвљу прскане Вечне Стазе.

АКОРД

Доћи ћу ти драга, у јесење вече
кад све ко вал смрти сива киша гута,
и пустињом мрака само бол што лута,
бол који од суза само жешће пече.

Рећи ћу ти речи као јесен тужне,
мутне ко та киша која звезде гаси,
пусте с криком смрти тонућ ко таласи,
и болна ко нада једне душе сузне.

О, да ли ћеш вечно тајанствена жено,
чути речи где ми све се сузе слише,
кô сви ритми туга у падању тмина ?

И да л' ће на твоје срце затворено
пасти бол мој црни из црних дубина,
кô на прозор избе црни акорд кише ?

ТАМА

Пловиш кроз мој живот кô сан једне страсти
која нема бића: отишла је барка
из далеког царства сва од сунца жарка;
весла јој и једра уморна од сласти

пала. А моја је душа као море,
љутка се и гибна по њој златна љуска:
ко кишом црвених ружа вода пљуска,
од кикота твога; запаљени горе

Светислав Стефановић

Нова књига

У издању СРПСКЕ КЊИГЕ из Руме, библиотека
ВИДОКРУТ, недавно је из штампе изашла прва збирка
песамa мајора у превременој пензији
Жељка Пантелића, БУНАР.

Представљамо је на страни часописа Суштина поезике.

Извод из рецензије

...данас је готово необично најћи на некога ко се, ако сам добро схватио, спорадично бави поезијом а има тако добар израз који се може објаснити само природним талентом и начитаношћу, а претпостављам и „наслушаношћу“ квалитетне музике обзиром на осећај за мелодичност и сазвучје гласова, готово Поовски бираних речи да би се сугласницима дочарали осећаји, дужином речи/бројем слогова ритам а самогласницима одржала мелодија. При томе, песме су смисаоно изузетно изражајне и целовите од првог до задњег стиха, понекад са изненадним обртом у задњој строфи или стиху. Дуже песме, иако подсећају помало по стилу на битничку поезију, или можда налик неким песмама Боб Дилана, чини ми се да наговештавају могуће прозно или прозно-поетско дело у будућности, јер теме и питања започете тамо, премда потакнуте ауторовом судбином и личним искуствима, тек овако огољене могу да нас подсети да леже дубоко у свима нама а одавно смо их покрили загорелом корицом умишљене стварности.

Мешајући интроспекцију, стварне и умишљене догађаје, веома јасно изражава циљану тему, онако како нам је у полусну „све јасно“, да бисмо се у стварности пробудили, не схватајући у сну склопљене слагалице и хитајући у „стварност“ без имало разумевања за себе, људе, свет око себе и оно што нам се дешава, аутор као да оправдава свој надимак, назив збирке и локални израз „избунарио“. Сматрам да ће свако, читајући песме из ове збирке, посегнути у дубину своје душе и потражити те дубине код најближих а то и јесте суштина добре поезије од античких времена до наших дана. У опису сурових тема о животу, себи и људима, судбини, љубави ... успешно избегава сваку патетику користећи се пригушеним хумором и иронијом, при томе задржавајући пуну озбиљност онога што је лично ауторово али и онога где сви можемо да се препознамо.

*Синиша Живановић
У Руми, 18. новембра 2013.*

Жељко Пантелић је рођен 1966. у Шапцу. Надимак Бунар је добио још у основној школи након упадљиве промене гласа. Петогодишњу Војно-техничку академију је завршио у Загребу. Једини је кандидат у историји војног школства који је успео да заврши војну академију уписану након три разреда средње школе. Током грађанског рата у бившој СФРЈ као официр ЈНА протеран је из Хрватске, где је први пут и рањен. Други пут је рањен у Сарајеву приликом напада на Команду 2. војне области. У Добровољачкој улици је заробљен, након чега је био тешко малтретиран и извођен на стрељање. Једини је који је побегао приликом размене. У привремену пензију одлази у чину мајора 2003. године.

ПОГЛЕД

Сваки твој поглед
Прође кроз моја огледала
Зађе негде дубоко
Дубоко у таму
И нађе нешто изгубљено
Давно заборављено
Нешто нежно
Што воли да се игра и смеје

И када га додирне
Оно почне да расте
и расте док ме не испуни
потпуно топлином чудном
и расте док не отера таму
звуцима живота
мирисима среће
зрацима радости

И тек тада сам комплетан
Спреман да поново покушам
Јер ништа не може бити тако тешко
Као поново пробудити дете у мени

УКОПАН

Иако одлазим далеко
хиљаде светлосних година
обилазећи трепераве планете
и звездане светове
нигде се не померам
као да сам укопан
И стално покушавам
заиста се трудим
да се отворим
да некога у себе пропустим
не би ли некако
успео да се померим...

Са сваким неуспехом
снаге је све мање
испод површине
туге је све више
тескоба из груди
не може се издахнути
страх да не могу да волим
све је теже контролисати...

У громогласној тишини
не чујем лепе речи
у заслепљујућој тами
не видим учињено добро
превише рањив
да осетим нежност
сувише сам
да бих био свој
сувише празан
да бих био нечији...

Рекли су ми да пијем
пио сам
рекли су ми да љубим
љубио сам
рекли су ми да живим
живео сам
рекли су ми да заборавим
пробао сам...

Све што су ми рекли
радио сам
и оно што се не сме
и то сам
Са Богом се расправљао
са Анђелима свађао
са Ђаволом се тукао
страдао и умирао
али се од тебе
нисам померио...

ЈОШ УВЕК СИ ТИ

Још увек си
прва јутарња мисао
целодневни вео
пред спавање молитва

Још увек си
најлепши осмех
најстраснији пољубац
најдубљи уздах у екстази

Још увек си
све што видим
све што ходам
све што дишем

Још увек сам ја
између тебеи њега
још увек си ти
између мене и остатка живота

АНТИПЕСНИК

Не волим песнике
што нас воде тамо где снови живе
не волим те бунтовнике
што не дају да живимо животе сиве
И откуда им то право
да такве песме пишу
никако није то здраво
да окове око нас бришу

Зато не волим поезију читати
заиста не волим
туђи ме терају стихови
да се некако оголим
У том свету по туђем маниру
разоткривен слој по слој
понекад шкрабам слова по папиру
управо да бих остао свој

Нису те речи песме
нежно склопљене у риме
нису то духовне чесме
које служе за пример
Речи те деца напамет учити неће
нема шарених кућица и около дрвеће
не певају птичице и не цвета цвеће
моје речи су дубоки трагови несреће

Откидам их из себе као туморе
муком их кроз перо гурам
да ми душу не уморе
док кроз лавиринт патње лутам
Зато вам господо веома хвала
ако моја писања песмама зовете
иако су речи осећања
песником ме звати не смете...

Повратак поезији

Поезију је писао кад је био гимназијалац, а онда, вођен неким другим и другачијим животним стазама, писање сасвим запоставио. Додуше, поезије се никад није одрекао. С добрим песмама се често дружио. А онда, успавани песник у његовој души се пробудио и побунио, а како друкчије него стихом. Писао је кришом и стидљиво, тек понеком показивао своје нове песме. Владимир Златић је потврдио неписано правило: "једном песник - увек песник". У овом броју Суштине поетике представићемо га са неколико гимназијалских и скорашњих песама.

Владимир Златић,
рођен је на Велику
Госпојину, 28. августа
1976. године у Ужицу.
По образовању и
занимању економиста,
у души песник.
Сањар.
Живи и ради у Ужицу.

Једном песник – увек песник

НОЋ ДА МИНЕ

Неосетно сасвим кроз мене је прошло
 Остварење жеље из младости ране.
 Ко судбине подсмех сада ми је дошло,
 Прекасно да срећом обоји ми дане.

О теби сам давно пусте снове снио,
 Кад још ништа нисам знао, нисам смео.
 Очима дечака твој лик ја сам пио,
 Чистим сам те срцем све до звезда пео.

Богиња си била, а то ниси знала,
 Мога света чежње и залудне наде.
 Лепа као тада, на мој праг си стала,
 Да те ово вече неком другом краде.

Сада нема ничег да ми жудњу буди,
 Што би утрнуло срце разиграло.
 Додир твога бедра, док ти поглед блуди,
 Небо у твојој оку, мени значе мало.

Љубиш ме, у страсти горе твоје усне.
 Слушам како реке из твог срца хуче
 Све што имаш – дајеш, да доспеш ми у сне.
 Помислим само: Где си била јуче?

Лези ту крај мене, пусти ноћ да мине.
 Сањај о љубави с лицем само једним,
 Док нас дан не врати у живота тмине.
 Сањај да те грејем овим срцем ледним.

(2005)

---

* * *

Мирис умрлог цвета
Изгубио се у бескрају трулежи
Расплинуо се у мени
Мирис заспале душе

Боје смењују боје
Цвету није суђено да траје
Разбивши чауру сна
Из мене проговорио човек

Остављеном на спаљеној земљи
Студен ми оковала крв
Иза нежних усана
Израсли ми зуби

(1994)

НА ДНУ ТВОЈИХ ЗЕНИЦА

Загледан

У твоје очи
Остаћу тако заувек

Заточен

На дну твојих зеница
У плавом кругу свога сна

Залуђен

Покретом твога бока
Дамаром свога крвотока

Заљубљен

У твој осмех, у твој дах
У свој немир, у свој страх

КАМЕЛЕОНИ

Речи надживе сваку мисао
Коју изазову да се изговори
У другој боји другим гласом

Речи су бездушни камелеони
И цвет и камен исту жртву вребају
Која их гле у својој утроби носи

Речи не знају да убијају
Иако смрт носе собом
Речи полагају право
На сваку главу јер глава је реч

Речи се ја ево одричем
Али се реч не одриче мене
Пронаћи ће ме моја реч
У освит последње зоре

(1994)

КАД ГОВОРИМ

Када говорим
Да ли се кријем
Од света од кога ме је страх
Да ли речима заварам траг

Када говорим
Да ли се браним
Од свега што не разумем
Да ли нападам да одбраним свој свет

Када говорим
Да ли славим
Своја кратка примирја са светом
Да ли се храбрим да ћу пронаћи мир

Када говорим
Да ли се плашим
Речи које изговарам
Да ли могу да се сачувам од њих

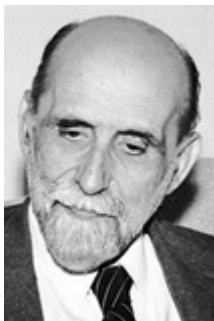
(2013)

В л а д и м и р   З л а т и ћ

Суштина поетике | часопис број 2

Д в а п е с н и к а н о б е л о в а

Хуан Рамон Хименез
је шпански песник.
Рођен је 1881. а умро 1958. године
Нобелову награду за књижевност
добио је 1956. године.

ЧАСОВИТИ ПОВРАТАК

Боже мој, каква, каква ли је била?
Срце лажно, авети неодлучне! -
Је л' била додир лахора кад дуне?
Ил' пролећа у бегу брза крила?

Била је тако прозрачна и лака
ко семе на ветру ... Невидљива
ко што је осмех кад се у смех скрива.
У ваздуху мутна ко дрхтај барјака.

Барјак и осмех и семенка мала,
пролеће јунско, лахор из даљине ...
Луда ли и тужна твога карневала!

Променљивост твоја у ништа се скрила
- о сећање слепо, о пчело горчине! -
Не знам што си била, а знам да си била.

ТУГЕ

Сиви спој слепих часова
опкољава нас и лови,
као таласи, као облаци,
језиво, тврд
као туге,
којим нас дарују.
Где смо?
Шта хоће ове туге?
Зашто нам прилазе,
и где вода ...
Увек исте,
на исти начин.
Нагота им толика
да то више и није.
Нејав и Ненад
лице, и хладно,
који ништа не нуди,
и ништа не чека.
Нити их убијамо,
нити нас убијају!
Само расту, без предаха,
у не знам шта,
без ичег у шта би зуриле,
и слепе...

ДА БИХ ТЕ ВОЛЕО

Да бих те волео, судбини
 предао сам своје срце.
 Више се нећеш моћи ослободити
 више се нећу моћи ослободити
 од кобности те љубави!

Не мислим на то, не осећаш то
 ја и ти смо већ ти и ја,
 као море и као небо,
 а небо и море постоје
 без своје воље.

- *Препевао Никола Китановић*

САМОЋА

Сво си у себи, море, па ипак
 како си без себе, како само,
 како далеко, увек, од себе самог!
 Отворено у хиљаду рана, сваког часа,
 као и моје чело,
 твоји валови одлазе, попут мојих мисли,
 и долазе, одлазе и долазе,
 љубећи се, растајући се,
 с вечним упознавањем,
 море, и непознавањем.
 Ти јеси а не знаш,
 срце ти удара, а не осећаш ...
 Каква потпуност самоће, море само!

Еуђенио Монтале,
Италијански песник,
рођен 1896. а умро 1981. године.
Нобелову награде за књижевност
добио је 1975. године.

ВЛАДАР СВЕТКОВИНЕ

Не знам где је владар светковине,
онај што господари
светом и другим сферама.
То што примећујем зурећи кроз прозор
не знам је ли светковина или кланица.
Ако је тачно да коњ
види човека скоро двапут
већим, онда људско око није довољно.
Можда је вечни
мрак сустао, сине из њега
понека искра. Или се етерска светлост
узмутила схватајући
да је неподношљива.
Или владар није свестан својих чини
или се може њима хвалити
само у хомеопатским дозама.
Али на његовом престолу једног ће дана
зацело засести туђа гузица. А и време је.

---

*

за К.

Мислим опет на твој осмех: он је за ме бистра,
низ кршевита жале случајно бризнула вода,
огледалце у коме бршљанова цваст титра;
а над свиме загрљај ведрога небеског свода.

То је моје сећање; не знам рећи да ли се
на твом лицу слободна душа чедно огледа
или си од луталица које светско зло разједа
и своју патњу свуда као амајлију носе.

Али ово ти могу рећи: твој замишљен лик
ћудљиве срџбе у талас спокоја урања
и лице се твоје помаља из мог сивог сећања
право попут младе палме пропет врх.

*_*_*

Често сам живљења сусретао јад:
пресахли поток о жубору снатри,
лист који се грчи принет ватри
и коња посрнулог пад.

За добро не знадох сем чудеса
које божанска откри Равнодушност:
кип који је тонуо у учмалост
поднева, облак и соко винут у небеса.

○ *Са италијанског превео:*
Милан Комненић

Да не заборавимо

С р п с к а н а р о д н а б а ј к а

ТРИ ЧУДА

Био тако један младић, па једне ноћи уснио некакву дјевојку, лијепу као вилу, чак из друге некакве царевине. У сну се заљуби у њу тако силно да, кад се пробудио, одлучи ићи по свијету и тражити је.

Кад се добро спремио и узео доста новаца, пође на пут. Ишао је тако дуго времена, док дође у једно мјесто и види ово чудо: човјек један врло се мучи да дигне један велики камен, али га никако не може дигнути, док не натрпа на њега много малог камења, па онда дигне врло ласно и носи куд год хоће.

Отален пође даље и путовао је врло дуго, док не дође у једно мјесто где видје ово чудо: људи узору њиву, подрљају, посију жито, жито одмах никне, а они га онда запале па изгори. То се све догоди док би набројио пет. Отален пође даље и послије многога путовања дође у треће мјесто, гдје види ово чудо: преко поља лете овце, а на њима јашу људи, и то тако да непрестано скачу с овце на овцу, и то је толика велика поворка да јој никада краја догледати не можеш. Онај младић пође даље и ноћ га затече на једном пољу; ту се сврати у једну кућу, и заиште

да преноћи. У истој тој кући нађе исту ону дјевојку што ју је снивао једанпут, и одмах је позна и врло се обрадује. Та је цура имала стара оца, којему је била сиједа брада до појаса. Младић му почне причати шта је видио на путу, и запита га би ли му могао то протумачити. Онда стари стане говорити: — Оно што човјек диже камен, па га не може дигнути док не натрпа још малога камења, значи да човјек не може учинити одмах велики гријех док не учини најприје мали гријех. Оно што си видио да људи посију жито, па га одмах запале пошто буде зрело, значи добра дјела: човјек чини много добра, али на крају се догоди да нешто погријеши, па му све оде забадава. Оно, што си видео овце и силне људе, значи свијет: неко умире, неко се рађа, неко постаје богат а неко сиромашан, и то тако траје увијек.

Пошто младић исприча староме и девојци шта је снивао, и ради чега је толико пута превалио, стари му даде кћер и благослови их, те се вјенчају. Ако су живи, и данас им је добро.

- *Из антологије СРПСКЕ НАРОДНЕ ПРИПОВЕТКЕ*
Милорад Панић Суреп

Живе легенде

Рајко Петров Ного

Рајко Петров Ного, песник, есејиста и књижевни критичар. Завршио је студије књижевности у Сарајеву а магистрирао у Београду. Пише поезију, есеје, књижевне критике. О њему је покојни проф. Никола Кољевић једном рекао: “Оваквим путевима песничког стасања Рајко Петров Ного је успео у нечем што је у поезији можда најтеже: да веран свом личном гласу и лику свој случај саобрази са судбином и духовним обрасцима целе једне културе. Отуда се његове, толико лично интониране песме не доимају више као само његове, већ и као наше заједничке”. Не улазећи у његова политичка и свеколика друга лична опредељења, водећи се само оним због чега је, у крајњем случају, овај часопис и направљен, поезијом и поетиком књижевног стваралаштва. чини нам се да је Рајко Петров Ного остао свој и то у временима кад на свим друштвеним пољима се вреднује припадност некој групацији.

БРАЗДА НЕСПОКОЈА, ТЈ БРАЗДА СМРТИ

Уљуљкана душо, дубоко заори
бразду непокоја, бактерије смрти,
нико нас достојно не уме да спори,
морамо са собом сами заратити.

Кренимо одједном на четири стране,
јер у свему страсни део мене има;
под главом се мучи сунце да огране,
а стегна негвама обавија зима.

Величанствен хаос, хаос озарења
витла ми прашину с зарђалих чула:
здравствујте моја целителна бдења
и пушкарнице нових караула.

То је онај живот у коме ми свуда
гонг већ најављује одгођену трећу.
Могоао сам бити краљ, богаљ и луда,
и законодавац - мого али нећу.

ПРИВИЋЕЊА

Ту ничега нема Све је измишљено
Стварна је тек љубав беде и небеса
Голотрба деца у пласт слажу сено
Сузно коњско око ни муве не стреса

Ситан бисер змије низ откос потече
Јастреб зацијука И вране у низу
Сиромаштво свето О убого вече
Ако игде овде ви сте Богу близу

Ако игде овде привиђења треба
Клисуре и кланци Зими вуци вију
И орлови сури краду богу дане

Зулуми детињства На сред ведра неба
Кроз облак прогони танку бедевију
Са загорја ломна љутица богдане

ХЛЕБ И СО

Ноћи мека шапо звери притајене,
пробуди се, страшна, усред крхких здања,
очњаци кржљају, густа снага вене,
потпаљена чаме крила некадања.

Час је, дакле, у ком походе нас звери
(чујем древни топот на добошу ноћи)
па кад најзад падну и последње двери,
у то свето јутро о да ли ћу моћи,

го у освојеном завичају, стати
усред зверињака као у сред себе,
сличан Оном Првом (да ме чују влати)
рећи вину: вино, тихо хлебу: хлебе.

ТВОЈЕ ЈЕ ДА КОРАЧАШ

Не можеш ти у такве послове да се пачаш,
није за тебе тресак нити цепање суво.
Буди оно што јеси, цео пређи у уво -
твоје је да вибрираш, твоје је да корачаш.

У новим пределима слуге се твоји корааци,
док палацају муње, плава те тога штити
(непробуђени у детету чамују пипци смрти)
и твоје опоре речи овде су једини знаци.

Не буди разуман, понекад можеш да враћаш
зелено време апокалипсе, на прескок жита зрију
запенушаш у свему, пусти да ти се смију -
по стоти пут ти кажем: твоје је да корачаш.

К р а т к а п р и ч а

БОЈА СТРАНИЦЕ

Било је хладно новембарско вече када сам шетала једним од онох, како волим да кажем – андерграунд паркова, где је све прожето аферама и обичних и изузетних личности. Тајанствено и тихо, без уплива урбаног у традицију . Где је шума нестварна, као у Господару Прстенова, најчистије зелена, пуна путељака, шушкања, срна које прескачу верерице. Понеки заљубљени млади још само ту се мимоилазе са пензионерима на кругу баште која носи једну реликвију под бусеном шимшира међу ружама, а пастири по обронцима тихо, запећком, воде своје козе. Људи шетају, трче, деца се смеју...

Видела сам је како, препознатљива у свом немарном ансамблу одеће што као да је облачена у мраку, лежи на клупи. Андреу сам знала одувек, још из основне школе. Била је необична али неупадљива девојка, увек одликашица и увек својеглава али јако пријатна и спонтана. Блискост са њом била је неминовна, лако је допирала до мене, а онда су нас удаљили километри и она се променила. Постала ми је далека.

Често је трчала туда. Прича о њој и њеним екскурзијама са мени невероватним, старијим господином, има нерасветљених делова, али доста од те приче причала ми је она сама. Остало су причали људи, тихо, избуљених очију, жене вртећи главама а мушкарци - како који. Нисам хтела да јој приђем, посматрала сам је. Гледала је у крошње и звезде које су јасно пуцкетале по облачном своду. Питала сам се шта ли размишља, полако се примичући, можда и да јој се јавим ако проценим да је

расположена. Није говорила ни са ким претерано, па ни са мном. Била је у свом свету црног и ружичастог блуза, из ког су само њене очи говориле колико је сама и тужна, а све остало било је сатира, смех и привид снажног, леденог бића. Таман док мислим о њеној хладноћи, она проговори, мислећи да је сама, неким распеваним гласом..

- Принцеца. ..

Драмска тишина.

- Шта ако сам стварно принцеца? Хахаха! Можда сам стварно принцеца..

Нисам се усудила да прекидам њене маштарије. Сада је принцеца. Прошле године у то доба вукла сам је низ степениште једне београдске зграде, уплакано, припиту, срећну што ме види, држећи је да ми, ипак, не побегне сада кад смо је једва нашли. Бежала је од свих да буде само са њим. Господин професор је живео, са својом скоро за психијатријско посматрање супругом, и у току је била хајка на њих двоје који су већ данима били у бекству од жене, њене породице, полиције, гомиле њених пријатеља, и мене.

Када су морали да дођу некамо да она спасе своје растројено, неокупано тело од ко зна каквих одвратних ситуација и места на које су ишли да он пије а и она са њим, док може да поднесе, долазили су код Јасне. Она му је била више мајка него супруга. Нису имали децу нити су били венчани. Јасна је Андреи ослободила једну собу где је увек била добродошла, највише због инсистирања господина Н. и била им је чест гост. Ноћу би слушала како се свађају у суседној соби, преврћући се по кревету где је нешто фалило - он.

Битанга светске класе, матори перверзњак, бескућник, отпадак од свих сем те јадне Јасне, нипочему подесан за младу и лепу Андреу.

Међутим, она га је волела. И он њу. Веровала сам јој, знала сам када лаже. Како је та љубав могућа, чак и у свесном, присебном и трезном стању било је реткима јасно. Мислим да су и они имали забрањене љубави и потајно навијали за њих, али су се, наравно, сви јавно згражавали. Свако кад би их видео заједно, посебно жене, имао је посебно осећање, што због симпатија према матором шармеру, то и због очите среће коју су ширили око себе. Мушкарци су црвенели, да ли од жалости, ако су знали њу, или од беса, прљавих мисли, срамоте, ако су знали њега и његову супругу необавештену.

- Шта ако опет побегне, баш сада када лежи ту сама по мраку, без мајке која ју је обично пратила свуда? - питала сам се, кад је нагло скочила и отчала уз стазу. Потрчала сам за њом, ето, да видим куда ће. Не би ме чула, имала је слушалице, а одмицала је пребрзо Срце је почело да ми лупа преко сваке мере. Могла је да отрчи било куда, као много пута до тада, без новца, плана, телефона, импулсивно, лудо и када се најмање надаш. Стопира, стигне, нађе га... Била је способна на скоро све. Мислим да је могла да стигне за два сата на други крај земље. Најчешће је то био вечити, најлепши Београд. Онда, право тамо где је већ нестрпљив, чека он. Преко Панчевачког моста, на Аду, на југ, на север, ко зна. Негде где је сусрет почињао утрчавањем у загрљај. Онда би је водио далеко, на нека гротескна, романтична, или, обична, свакодневна места, где их нико не тражи и не налази. Било је сцена са ратним инвалидом Атилом, опасним по околину, где су ноћили. Носио је црне чизме какве је замишљала да би носио Шејн и био дословце поремећен. Живео је са Циганима и мачкама, а господин Н. био му је – као брат

рођени. Ту је спавала, међу робијашима, децом, мачкама, срећна само јер ју је представио као своју једину љубав. За њега она је то била, и тако је викао у кафани код Мице, на пијаци, где се скупљао најразноликији шљам и понеки песници, од неписмених до адвоката. Њега су знали сви, а полако су упознавали и њу.

Док су се они кришом волели и, трајао је прави полицијски час у обе породице. Хајку на њих, међутим, престали су да праве после петог пута. Било им је доста. Отписали су их. Она је била љута што је не налазе када јој постане неподношљиво од бежања, али он је није пуштао. Завлачио их на места која су јој потпуно страна. Највише су били на пијацама, на трговима, у парковима, увек напољу, у покрету, на реци, у Скадарлији. Београд је врвео од врелине а они су се знојили на Кардашу, или је кошава носила пахуље а они чекали Нову годину на Тргу. Његова супруга понекад је пригвирила у тај однос као кроз мишју рупу и видела би оно што је очигледно. Два миша који се кришом воле. Онда се правила луда, бојећи се да је он не напусти, кувала јој доручак и, говорила да јој је она као ћерка коју нема.

Мислим да је Андреа волела само његове приче. Дубоким баритоном умео је да хипнотише. Био је светски путник, шампион бивше СРЈ у боксу, махер за све - од кувања до разних политичких послова, Казанова, и још много тога, а она мала лопта пластелина у њеним рукама. Старост га је обишла када ју је срео и почео је да бива поново онај стари - мајстор у кухињи, шампион, озарен, млад, али и онакав какав јесте - на периоде пијан и уснуо под дрветом на његовој тајној дестинацији, он, човек високог интелекта, са просјацима и битангама, луд од бунила. Тада јој је парафразирао, очима поносним али пуним суза - Воли ме оваквог, прљавог и зарозаног, јер чистог и углађеног лако ме је волети.

Она је терала себе да га прати у пићу до изнемоглости. Враћала се кући полужива. Да ли је јадна мајка то могла да поднесе? И тамо се обрео, пред њом, вичући:

- Ја Андреу волим, хоћу само да је волим и ништа више - док га њена браћа нису отерала забраном суда и ко зна чиме још. Постало је толико безнадежно да је отишла у манастир да се дозове себи. Казала ми је да ни тамо није престало. Молила се а у ушима јој је одзвањало – Волим те највише на свету. Није могла да дише. Умирала је од самоће и није јој се допао манастирски живот. Хтела је напоље - још један шок за породицу која ју је тамо збринула. Забринула сам се када је отишла тамо. Аскета је постојао у њој, али нисам веровала да се од љубави може излечити одрицањем од свога живота као да је манастир операција, а не животни пут.

Отац Серафим јој је рекао:

- Напољу је пакао.

- Знаш - рече му.

Сестре и оци молили су је да остане. Опростите, молила их је и боса напустила манастир, журећи, вратила му се и скратила обома муке. Нису подносили да живе једно без другог, али то је било забрањено. Он је имао шездесет, а она двадесет и пет година. Последњи пут, мала Лолита вратила се кући заувек, побегавши и од њега. Никад му се више није вратила. Првом приликом, кад се најмање очекивало направила је фарсу у име своје незгасле љубави, која се окончала у његовом стану. Направила је тако да се повуку све судске оптужбе, њега да је замрзи, срушила све путеве до њега и отишла у болницу са решеткама на прозорима. Испод тепиха оставила му је поруку где је писало свашта, ништа и једна реч коју

памтим – „Заувек“...

Када сам је видела у болници, одсекле су ми се ноге. Рекла ми је како су били на гробљу, где му је спавала на крилима, како није могла да побегне, како је била немоћна да га као прошлих пута вуче пијаног на леђима уз целу Палмотићеву улицу. Није имала ништа, а онда је у парку спасио један човек, станац.

Одвукао је на станицу, дао јој новац и послао је кући. Нико није знао ко је тај човек који јој је спасио живот. Можда само обичан странац? Мала мршавица оставила је маторог човека да плаче, њега који је завео и оставио многе лепше, богатије, моћније жене које су га јуриле и јуреи и дан данас, а он их није хтео. Хтео је њу, и није могао да је има. Као Лаза и Ленка, мислила сам. Ова Ленка није умрла од наводног тровања крви.

Била је пребрза за мене. Стрчала је низ стазу, правећи пируете и цвркућући:

-Ја сам принцеза...

Није се ваљда опет заљубила? После њега? Да ли је то могуће?

Пустила сам је да отрчи, вратила се назад и иако нисам неки нарочит верник клекнула сам пред закључан храм и само шапутала: „Боже, нека буде воља Твоја“. Сутрадан сам је видела како мете испред куће.

Боја ове странице, да сам сликар, била би боје пурпурне кише. Као њихова песма. Али ја нисам сликар, а ова страница је бела, слова су црна. И, као и у животу, ви одлучујте коју нијансу видите, јер, на крају, све је онолико светло зависно од душе која посматра.

Јелена Стевановић

Песници – наши савременици**ЉУБАВНО СИРОЧЕ**

Рођена сам у сиромаштву
у дому празном, зидова голих,
без осећања, без тоpline,
за љубави мало као за живот се молих.
У ципеле броја већег
улазила сама,
смејала се и плакала
у хладноћи безличних дана.
Болела ме је самоћа,
болела ме је хладноћа,
црне ноћи – дани још црњи,
нежност коју ми нису дали.
Зато, нека те не чуди
што дрхтим и плачем док љубиш ме
док душа твоја за љубав ме моли
јер мене само још доброта
може да заболи.

~Славица Саки Антонић~

ИЗМЕЉУ

Трен никада вечност неће бити,
као што младост нећу вратити,
ни грехе да окајем,
већ да их познам у звецкању
новца у шеширу просјака,
змија сам, бежим,
немој да ме нагазиш,
у свежем орању душе
посејаћу мисли велике,
пустите ме да одћутим речи,
не прелазите очима вашим
као прстима по жицама гитаре,
раштимован сам ја за разговор,
време не копни,
већ се захуктава као локомотива,
не чекај га у тунелу,
ту где те увреда речи чека,
наслушали су се многи зидови
мојих речи које су текле
са извора срца,
кад клекнем, нисам посрнуо,
можда се Богу молим,
зато не убијте ме
јер грех, терет света понећете,
у смраду никотина,
болном главом од вина,
мислио сам ја,
да трен никада вечност неће бити,
као што младост нећу вратити,
само да с осмехом остарим...

~Небојша Ђурђевић~

КИША

Хиљаде малих мехурића
хиљаде кишних капи их прави
грми, сева и мрак се спрема
опушта и чини мир ми у глави.

Ко јецај гласни који се оте
као зрак сунца у густој тмини
изгледа бука из сивог неба
што мира не да пустој тишини.

И вода која живот значи
прелива капи у дивљу реку
слива се с крова, и клизи даље
почиње живот, поклон човеку.

Облаци сиви, густи се роје
затим се склоне ко да се боје
проспу капи па се повуку
у нову далеку кишну луку.

Затим се сунце поново јави
остане земља умивена
споји се земља са небом плавим
дуга их веже за сва времена.

~Пабло Гршљански~

СЛАП

Остављамо прозор отворен ноћу и срце
Годинама. Као богови утишани гледамо
Горе звезде бремените док се светлост
Стропоштава у море без звука који би
Могоа да залебди над камењем жала.
Светли једно око на небу, друго не
Познајем, несанице нас муче док старимо
Мислећи на смрт и пут. Још смо привидно срећни
Мислимо на звезде и остављамо прозор
Отворен да бисмо гледали горе.

Ми често и не слутимо у тој тишини слап
Месечине, као љупкост жене кад се укаже
С меким цртама тела, кажем, ми и не
Слутимо слап светлости који нас
Злослутно заноси и уништава.

~Јовица Ђурђић~

НЕМИРНА СЕНКА ДЕТИЊСТВА

Из којих дубина гласом чедним звониш
На игре невине плаве позиваш сећања
Несташне чупаве врбаке нашег детињства
Вирове узбуркане нашег одрастања.

Немирна сенко мог детињства
За тобом неуморно трчкара
Усамљена тужна девојчица
Изгубљеног дечјег краљевства
И маше ти крилима она штиглица
Што смо је спасили од зиме.

Сада те вадим из безнадежне тмине
Немирна сенко мог детињства
Да болно оживим негдашње топлине
На обали реке низ коју весело плове
Наши шарени, папирнати бродићи

Уз звуке милогласне свирале од зове
А у дубинама рибе стрљиво чекају
Удице замршене међу грањем иве
И стопе босе, дечије у блату утиснуте
Безбрижне кораке радосно живе.

Негде у облацима можда још светлуцају
Свици у летњој ноћи што си их ловио
Да би тршаву косу девојчице украсио
Док је вешто она крила твоје несташлуке
И чувала тајне постојано као стена.
Немирна сенко мог детињства
Да ли је могла да те спаси љубав њена?

~Зорица Савић~

ГРЛИЦЕ

У собу ћутања
донеше ми семе песме
и на раме
самоћу.

~Бора Д. Симић~

ПУТОВАЊЕ КРОЗ ВЕЧНОСТ

Кроз разне светове сам путовао,
не би ли пронашао љубав,
са којом би делио вечност.

Сада, ко би то могао рећи,
да се она могла крити управо овде,
у овој умирућој, и толико тамној Васељени.

Та искра светлости и доброте у њој,
јесте оно што ме је привукло,
и сада знам да – она је та!

Гле, и она је овде залутала тражећи љубав;
пристала је да путујемо заједно кроз вечност,
јер и она сада зна да – ја сам тај!

~ Стари Словен ~

ПРИЧА

Остаће прича танана
и фина.
О ријечи.
Неко ће је
можда испричати
дјечи
и Ти и ја бићемо одјечи
чуда што се догоди.

Ништа ми не значе
километри чежње ове,
ни пчеле – мисли моје.
Златна казаљка куца
и куца...

Сунцем вођена
зором рођена
Тобом слуђена
остајем!

~Енеа Хотић~

НОЋ*Душици*

Ноћ пада, тишина свугде
и прве звезде се пале,
само се жубор реке чује
док месец пресијава вале.

Злаћен цичи са висина
и кроз облак се поткрада,
засуо је даљине планина
и сипи месечина млада.

Смаградне су одахнуле горе,
нема људи, дневне буке,
росне траве о љубави зборе,
природа је раширила руке.

Нестаје што човек створи,
нестају ране које земљи даде.
Градови, села, путеви у гори,
све ишчезну и у бездан паде.

~Небојша Бошковић~

НИЈЕ ЛАКО

Није баш лако сваког јутра
Правити исте покрете
Столица на којој седим
Окренута је према планинама.
Прозор је отворен
Ако се птице предомисле.
Није баш лако вући се даном
Истом стазом, са истим мислима,
Носити твоју љубав као терет, бреме,
И успут се плашити да га не испустим.
Кукавица каква сам увек била –
Ни педаљ ван оквира,
Ни врхом у туђе поље.
Није лако молити се да те мимоиђе
Ужас лепшег дана.
Водити је под руку,
Смешити јој се а не завоleti је
Није лако.

~ Јасна Ђурђић ~

АКО ПОКУШАШ

Ако покушаш да ме лажима обманеш,
нећеш успети,
код прве лажи мораћеш да станеш!

Ако покушаш да ми одсечеш крила,
нећеш успети,
не кида се лако ни свила!

Ако покушаш да ми украдеш срећу,
нећеш успети,
ја твоју тугу узети нећу!

Покушаш ли да се насмејеш мојим делима,
нећеш успети
својим хладним уснама!

Ако покушаш ожиљак да ми направиш,
запитај се
да ли си кадар то да урадиш!

Пробаш ли погрешним путем да ме поведеш,
нећеш успети,
јер ћеш њиме сам да се заведеш!

Ако покушаш клеветом да ми укаљаш име,
нећеш успети,
сви знају да се не бавим тиме!

Ако покушаш да ми украдеш идеју,
нећеш успети,
идеје се свуда не сеју!

Пробаш ли сваким погледом да ми наудиш,
нећеш успети,
нећу ни приметити да то радиш!

Ако покушаш једном чак и да ме удариш,
неће ти успети,
јер руку ћеш у замаху да сломиш!

Ако покушаш да будеш ти уместо мене,
пробај,
једино ћеш тако заволети себе!

~Мирјана Арсенијевић Анђелковић~

Сатира

РЕДА МОРА БИТИ

Ако те не буде било, има да те нема, то да знаш! Нико не умире тек онако, што му се умире. Свак' умире да би му неко дош'о. И ја сам за живота био другима, па је ред да и мени дођу други. Кад би' знао да ми нико неће доћи: не бих умро, макар живео хиљаду година. Сад живим за инат онима што ми вичу: "Дабогда умро! Дабогда црк'о!" А после ћу да умрем за инат онима што ми вичу: "Нек' живи! Заслужио је да се мучи!" Биће по моме, па како год буде! Живео ја, или не живео... Све ћу да урадим због других! А не дођу ли ми – кукала им мајка! Сву ноћ ћу им у сан долазити! Неће ми се, мајци, ваздуха надисати! Крви ћу им се пити, где ме нигде нема! Шта сам се ја отрошио идући другима. И сад да негде сатрунем, и да ми нико не дође... Не иде то! Има да ми дође и кога знам, и кога не знам! Пола од оних којима сам ја био - не знам! Али не могу да кажу да им нисам био! Пола од оних које знам, а којима сам био, очи би ми ископали да им нисам био! Ја знам за ред! Иди свакоме, надај се свакоме, не бој се никога. Умрети се мора. Па кад већ мора – реда мора бити! А, вала, ћу ја више са'ранити њих, но они мене! 'Оћу, свега ми! И то је ваљда неки ред!

БИВША БРАЋА

- Бејасмо ли ми, оно, некад браћа?
  - Богами, јесмо!
  - Па, шта би то?
  - Ништа. Би шта би.
  - А јесмо ли још увек браћа?
  - Ко што видиш, нисмо.
  - А што, побогу?
  - Зато што смо браћа. Нисмо муж и жена, па да се размножавамо.
  - Значи - данас јесмо, сутра нисмо?
  - Баш тако! Ако смо браћа жене нам нису сестре.
- Ако ми трпимо због њих,   не морају и оне због нас. Нека бар оне буду срећне, ако ми већ нисмо.
- А 'оћемо ли опет бити браћа?
  - 'Оћемо, како не! Чим нам жене постану сестре.
  - А што их не бисмо посестрили. Нек' буду сестре, шта фали?
  - Јес', па да ми један другоме очи ископамо. Оне да се госте, а ми да се глођемо. Овако је боље, свако једе из свог тањира, свако спава са својом женом, и мир у кући.
  - А кад бисмо ми њих најурили?
  - Па да се у'ватимо руку под руку, ко два педера?
  - Не, но ко браћа.
  - Касно је сад да будемо браћа.
  - Како касно, мајку му! Родила нас једна мајка, подигла нас једна кућа...
  - Ал' хтедосмо сваки своју жену.
  - Јебем ти божју жену! Шта учини од човека?! А како би било?
  - Не вреди.
  - А што не бисмо?
-

- Не вреди...
- А кад би некако?
- Не вреди. Ми смо бивша браћа, а оне су наше жене довека.
- И шта ћемо сад?
- Ништа. Женицу под ручицу, па сваки својој кући.
- Значи - нема наде.
- Има. Ал' не смем да ти кажем.
- А што побогу?
- Да не постанемо опет браћа.
- А што побогу?
- Онда ћеш ти пожелети моју жену, па ћу ја пожелети твоју жену... И онда опет нисмо браћа.
- Него шта смо?
- Стока.
- Е, јеби га!

Ненад Живковић

ПОЧЕТНИЦИ

Борис Милошевић

Рођен је 13.07.1996.године у
Беранама. Ученик је трећег разреда
ССШ „Вукадин Вукадиновић“, смер-
економски техничар.

Учествовао је на ОПШТИНСКОЈ
СМОТРИ РЕЦИТАТОРА, где је и
освојио треће место.

Са писањем песама је почео недавно,
и улаже много труда у писање.

Каже да много да воли чита песама од разних аутора.

У сваком стиху његове песме види се почетник,
неуједначеност ритма, много речи за мало осећања.

Све је то још далеко од поезије, али мислим да има
талента и зато му уступам простор на страници
часописа с вером да ће му ово бити велики подстицај
у поетском напретку.

СТИД ВАС БИЛО

Стид вас било, ви, људска гомило мяса
 што бијете дјецу усред бијеса!
 Стид вас било јер због вас невина дјеча плачу и пате,
 И желим да вам се сви ваши гријехови скупо наплате!
 Зар немате у себи и мало стида,
 већ дјецу тјерате да плачу, ви гомило мяса биједна!
 Да ли вам је жао када их прутом бијете,
 Или и тада мислите да то заслужују,
 а ви да сте родитељи и то да радите
 јер имате право и јер смијете!
 Не! Немате право! Сада кажем вама ја!
 Завршићете у затвору, ви, гомило мяса бестидна!

ТЕБИ

Теби, која сву љепоту овог свијета крије.
 Теби, која просто зрачи док се смије.
 Теби, што по ноћи празним улицама шета,
 Даћу све и бићу твоја марионета.

Теби, којој плаве очи лице красе.
 Теби, којој на сунцу плава коса сија.
 Теби, која си у сваком мом јелу мирођија,
 Поклонићу срце овог заљубљеног пјесника.

Теби, што си за ме појам неба.
 Теби, чији поглед убија попут оштрице леда,
 Потрудићу се да испуним сваку жељу,
 Да provedеш читав живот у пјесми и весељу.

ЖАЛИМ

Жалим људе. Жалим вјетар. Жалим кишу.
Жалим све пјеснике што тужне пјесме пишу.
Жалим мали спарушени цвијет који не може више да
расте.
Жалим напуштене псе. Жалим згажене мраве. Жалим
повријеђене ласте.
Жалим и воду, јер нема руке, ноге и ону праву
слободу.
Људи је точе, пију и просипају,
А сунчеви зраци је пеку и полако упијају.
Жалим је јер не може одлетјети да освежи оног што
умире на сунцу!
Жалим је – и све то ствара бол у мом срцу!

Борис Милошевић

Осамдесет година Бранка Миљковића

Бранко Миљковић

је рођен у Нишу 29. јануара 1934. године. Године 1953. се преселио у Београд, у који је дошао са већ написаних стотинак песама, проводи наредних 8 година покушавајући да се истакне у поезијским круговима, пише песме и бори за њихово објављивање.

Убрзо по доласку уписује се на Београдски универзитет, на Филозофски факултет, и ствара пријатеље са другим песницима, Васком Попа и Иваном Лалићем.

Млади Миљковић одбија чланство и асоцирање са партијом, што је резултирало у необјављивању његове поезије. Међутим, његов успех код младих је био очигледан и пет његових песама је објављено у познатом часопису Дело, чији је главни и одговорни уредник у то време био нико други до Оскар Давичо. Убрзо потом следи његова прва колекција песама 1956. године, под називом Узалуд је будим, и била је успех код публике као и код критичара. Песма је постала класик, и једна од најпознатијих његових песама. Према Миљковићу, он је једног дана посетио свог комшију у Нишу и видео на зиду слику његове

преминуле сестре. Он се заљубио у слику са девојком, и у њено име написао ову песму, за коју је касније говорио да је тријумф песника и живота.

Његове песме показују утицај француских симболиста Валерија и Малармеа, као и Хераклитове филозофије.

Поред поезије, писао је есеје и критике и бавио се превођењем руских и француских песника. Добио је Октобарску награду Београда 1960. за збирку Ватра и ништа.

Крајем 1960. се преселио у Загреб, а 12. фебруара 1961. године нађен је обешен у парку, у центру Загреба.

Збирке песама:

Узалуд је будим (1957), Смрћу против смрти (1959), са Блажом Шћепановићем, Порекло наде (1960), Ватра и ништа (1960), Крв која светли (1961)

Преузето са сајта [Поезија суштине](#)

ЗАЈЕДНИЧКА ПЕСМА

Одвећ смо млади па нам пева знање
Одвећ заљубљени да бисмо живети знали
Одвећ маштовити за светлости дање
Једемо све што лети нисмо пали
Све смо богатији што имамо мање

Неправда има песничкога дара
Истина је лепа ал док не остари
Песме нам немају памети ал имају жара
Птица ко досетка над њима крстари
Погрешно узета реч једна чуда ствара
Нечитак свет

Певамо не бринући за смисао и ред
Болест нашу лече поређења смела
И тако побеђујемо горчину и јед
Док смешан цвет и неопрезна пчела
Претварају време у опори мед

Не требају нам мисли да живот ублаже
Ко пливач низ страву верни смо невери
Од правог пута лутање нам драже
Не меримо јер ноћ закида на мери
И јасност више нема шта да каже
Нечитак је свет

Ми певамо да се постиде работи
Тупоглавци довршени за намеру свесну
Против свега смо што хоће да кроти
И мада више воли борбу него песму
Наше нас срце још не осрамоти

ЉУБАВ У СЕПТЕМБРУ

Ноћ се звезда у зени...
Месец пасе над реком
таму. Нежност у мени
хтео бих дати неком

Вру жеље ко млада вина
Љубав крв нежно таласа...
Сања крај мене тишина
драгање њеног гласа.

Хтео бих поглед јој зелен
ко бојен ведрином далеком.
Месец сребрни јелен
пасе таму над реком.

ПЕСМА ЗА МОЈ 27. РОЂЕНДАН

Више ми нису потребне речи, треба ми време;
Време је да сунце каже колико је сати;
Време је да цвет проговори, а уста занеме;
Ко лоше живи зар може јасно запевати!

Веровао сам у сан и у непогоду,
У две ноћи био заљубљен ноћу,
Док југ и север у истоме плоду
Сазревају и цвокоћу.

Сањајући ја сам све празнике преспаво!
И гром је припитомљен певао у стаклу.
Не рекох ли: ватру врати на место право,
А пољупцу је место у паклу.

И хлебови се под земљом школују;
Ја бих се желео на страни зла тући;
Па ипак, по милости историје,
Повраћајући и ја ћу у рај ући.

За пријатеље прогласио сам хуље,
Заљубљен у све што пева и шкоди.
Док ми звезде колена не нажуље.
Молићу се побожној води.

ОЧАЈНА ПЕСМА

Полет је насиље, недоучени дане;
Небо је дато под наполицу лажи.
Куда ћу? шта ћу? свуда ме ноћ тражи;
Пси ме рецитују и глуве пољане;
Цвет и птица ухваћени су у лажи!

Ми знамо округности преране слободе
И сан по мери ноћи кад нас тако,
Кривотворну зору којој пишу оде
И силазак у срце ко силазак у пакао
По љубавно ђубре уз сјај непогоде.

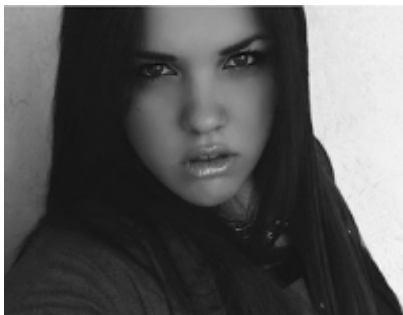
Душо, животињо коју прати сета,
Упознај нас с мразом који пише песме;
Шумо тешка римо крај бела света,
Зар зло побеђено ни запевати не сме
Пред новим злом које почиње да цвета?!

Мисао која не уме да мисли
Завлада светом. И сада је касно
Било шта рећи што би било јасно
И човеку и птици под којом смо кисли
И мртвима који иструнуше часно.

Песници јуниори

Ема Одоровић

Ученица четвртог
разреда Шабачке
гимназије филолошког
смера. Рођена је
18.8.1995. године.
Награђивани је учесник
школског конкурса за

кратку причу и песму. Своју љубав према писању
комбинује са сликањем, цртањем и фотографијом као
и осталим медијима у уметности. Но овогодишњем
Светосавском конкурс у Шабачкој гимназији њена
песма ПУСТИ МЕ ДА ТИ НАСЛИКАМ СЛИКУ била је
најбоља.

ТОН

Пусти да се парфем по ноћи проспе
И сањај...

Сањај светло које вапи за мраком
А кад смејуљак на лице доспе
Дозволи души да се осети јаком

Храпавим гласом одсвирај танго
И по њему наштимуј срце своје
Замрзнуте часом, полако скидај
Сребрне ноте заспале боје

А кад харфа у грудима погоди жицу
Кад жица у харфи погоди тон
Нестаће осмеха на твојем лицу
И бићете сами: ти, и тон

Та, тим ти тешком тугом трујеш
Крвоток коме кривудају канали
Тек тада ћеш моћи ти да чујеш:
Ми нисмо себи себе дали.

НЕНАПИСАНА ПЕСМА

Нисмо ми били
Нисмо, веруј ми.

Не сећам се ничег
јер и није било.

Нисмо ми седели,
Нисмо, веруј ми,
Кад је плаветнило будило јутро.
И ниси дрхтао кад си се примакао
Нити су ми мисли побегле заједно за звездама
Које су ми уједале стомак.

Нисмо ми причали,
Аман нисмо, кад ти кажем,
Док је време текло паралелним универзумом.
Нити је једино сигурно место на ком сам била
твој загрљај.
Та, нисмо били изгубљени, ни преплашени,
ни сањали о топлоти уједа
од ког постанеш жедан додира.

Ниси ме насмејао ниједном.
Нисам запамтила ниједну твоју реч.
Нисмо били ми...
Веруј ми, нисмо.
Мораш да ми верујеш!

Немам чега да се сећам.
Да имам...
Сетила бих се како ти нисам чудна...
а ни досадна.

Сетила бих се како се бринеш да ме не смрвиш
док ме држиш.
Сетила бих се тебе и давно изгубљене речи- нада.
Не смем.

Преселила бих се у некад
А тамо нема трјаног пребивалишта
Само исцепкани листићи свега
што ти кажем да није било.

Јер, ако је било, а по стоти пут ти понављам да није,
то значи да смо обоје били недовољно вешти
да држимо врућ кромпир у рукама – нас.
Скривен у изгубљеним очекивањима
да је пао и да прашњав труне.

Ми нисмо били!
Мораш да ми поверујеш да нисмо!
Да јесмо,
ово би био крај.
А крај је вечан и сам
Коначан као смрт.

Зато те не познајем.
Не плачем.
Зато те се не сећам.
Јер ми нисмо били.

ПОБЕДНИЧКА ПЕСМА
НА СВЕТОСАВСКОМ КОНКУРСУ
ШАБАЧКЕ ГИМНАЗИЈЕ

ПУСТИ МЕ ДА ТИ НАСЛИКАМ СЛИКУ

Пусти ме, молим те, да ти насликам слику.
Кључа ми у стомаку неописива потреба
да спасем овај тренутак.
Јер тренуци су трошни.
Умиру у нама.
Умру с нама.
А овај, ушушкани, мали, је наш.
Само мој и твој.
Упркос целом свету.
Упркос нама.

Пусти ме, молим те, да ти насликам слику.
Неће те бити на њој.
Ни мене.
Ни сунца.
Промашићу све боје.
Нас више ни у чему неће тако бити.
И кад наставиш својим путем.
И кад одлетим мојим.
И заборавиш ми име.
И заборавим да постојим.
Она ће бити на зиду.
У празној соби.

Пусти ме да ти насликам слику.
Преклињем те.
Рука у руци разлива златно.
Слепа сам за облике, а ти за боје.
Ал' ако трен ставим на платно,
Други ће моћи да виде
Оно што нисмо умели нас двоје.

Ема Одоровић

Пишите за Суштину поетике

1. Своје радове шаљите у једном word документу.
2. Е-mail за ваше радове poetryaz@hotmail.com
3. У тексту обавезно ставите своје име, годину рођења и ваш е-mail.
4. Документ означите својим именом и формом текста који шаљете (песме, прича, афоризми, есеј...)

Суштина поетике

КЊИЖЕВНИ ЧАСОПИС

ISSN 2334-9417 (Online)
Суштина поетике|часопис
(2013)

Први број је изашао
23. новембра 2013. године

Глушци